

Resolutions of the Council of Policy of Cape of Good Hope Cape Town Archives Repository, South Africa

Reference code: C. 76, pp. 41–52.

Dingsdag den 4e Februarij 1727, voormiddags.

Alle tegenwoordig.

Geleesen sijnde de notulen in burgerchrijgrade alhier op den 3e der gepasseerde maand Januarij gehouden. [1] Soo is de gedaane aanstelling van de burgers Pieter Christiaan Barendsz en Christiaan Ackerman [2] tot corporaals in plaatse van de meede burgers Jan Mijndertsz Kruijwagen, de jonge, en Aarnold Hendrik Scholtz, [3] om de daar bij gegevene reedenen goedgekeurt.

Waar na ter vergaderinge verscheenen sijn de burgers Steeven Niel, [4] Andries Grove en Claude Marais, [5] versoekende vermits het onbetamelijk gedrag en geduurige debauches in den drank van eenen Francois Louis Migault, [6] dewelke met de overledene dogter van gem. Niel, Maria Magdalena Niel gent., en waar meede hij op een seer slegte manier heeft geleefd, is getrouwt geweest, dat denselven wederom in dienst der E. Comp. aangenomen, ende vervolgens van hier naar India ofte elders versonden mogte werden, [7] ten eijnde sijlieden en de verdere familie alsoo mogten ontgaan de continueele hartseeren die hij haar door sijn onordentelijke levenswijs is aandoende, presenteerende de twee eerstgem. ten dien eijnde omme de kinderen door hem Migault bij sijne voorseijde huijsvrouw verwekt, en dewelke tot voorkoming dat deselve niet aan de diaconie mogte vervallen, sij bereijts na sig hebben moeten nemen, dewijl de vader daar niet na om siet, behoorlijk op te voeden ende te alimenteeren, tot tijd ende wijle dat sij selfs in staat sullen zijn omme sig te kunnen erneeren en haar kost winnen; over het welke geraadpleegt, en in aanmerking genomen sijnde dat gesegden Migault effectivelijk van een seer quaat leven en gedrag is, als sijnde daar over bevoorens al te meermalen bij het leven van sijne huijsvrouw geklaagt. Soo is gevolglijk goedgevonden en verstaan dat denselven niet in dienst der E. Comp. genomen, maar in tegendeel als een onnut instrument ter deser plaatse, bij eerste gelegentheid naar het vaderland opgesonden worden sal, om gedurende de reijse voor de kost scheepsdienst te doen, sullende opgem. Steven Niel en Andries Grove sig bij een secretariale acte tot opvoeding en alimentatie sijner voorseijde kinderen, op dat deselve als gesegt niet tot last der diaconie komen te vervallen, moeten verbinden.

Vervolgens is geleesen geworden seker versoekschrift door den Pangerang, Loring Passer, in de onderstaande bewoordinge overgegeven: [8]

Vertoog aan den Ed. Agtb. Heer Joan de la Fontaine, oppercoopman en Gesaghebber deses Gouvernements, benevens den E. Agtb. Politicquen Raad.

E.E. Agtb. Heer en Heeren,

Met alle eerbied en schuldig respect geeft UEd. en E. Agtb. onderdanige en gehoorsame dienaar, den ondergetek. Pangerang, Loring Passir, te kennen hoe hij zupplt. 't zeedert dat door de Hooge Indische Regeering naar herwaarts is versonden, altoos tot sijn onderhoud van de E. Comp. des maands heeft genooten een sommetje van ses en twintig en een halve Rds., 't geene onder pmo. deses den ondergetek. is afgesegt en gewijgert door den E. Agtb. Heer Gesaghebber in den hoofde deses genoemd, met verdere bijvoeging van Sijn E. Agtb. dat door den ondergetek. volgens aanschrijvens van de Hoog[e] Indische Regeering zekere zomma van twee duijssent guldens Indische waare, hem van sijn overledene broeder, Soesoenang Mankoerat Carta

Soera, toegelegt en genooten, weeder door hem soude werden gerembourseert, en als dan sijn kostgeld weeder gelijk vooren zoude ontvangen.

En aangesien zulx voor den ondergetek. een volslaagen onmogelijkheid is (ter saake sijner armoede en onvermoogen, en dat die penningen reeds lang bij hem sijn verteerd) de evengen. 2000 weeder te kunnen uijtkeeren, soo neemt den ondergetek. bij desen de vrijmoedigheid sig tot UEdle. en E. Agtb. te wenden, met beede dat UEd. en E. Agtb. gelieven mogten ten diens subjecte in sijn faveur aan den Hoog[e] Indischen Regeering te willen schrijven, dat de voorsz 2000 door sijn voorgeng. broeder, door wien die schult is gemaakt, ofte sijne erven aldaar, aan de E. Comp. mogen werden te goede gedaan, met verdere supplicatie dat sijn ordinaire costgeld &a. hem van d' E. Comp. toegelegt (buiten 't welke den ondergetek. gelijk het UEd. en E. Agtb. onder het welneemen gesegt, genoegsaam bekend is, niets heeft waar van hij en de zijne kan ofte kunnen bestaan) dat hetselve als vooren tot nader ordre gunstelijk mag cours nemen.

(Onderstont) 't Welk doen &a. (Was getekent) Loring Passir.

Op welkers inhoud geleth, en door den Heer Gesaghebber aan gem. Pangerang berigt gedaan sijnde dat de daar bij geciteerde 2000 Indische waarde, of 600 Mexicaanse realen niet door desselfs broeder, den Soesoehoenang Amancoerat, als een gift aan hem, maar ter contrarie 's Comps. weegen tot betaling sijner gewoone maandelijxe costpenningen verstrekt, en dus abusivelijk bovens deselve alhier afgegeven sijn; Soo is verders om hem eenigsints te gemoed te komen, geresolveerd en vastgesteld dat aan denselven de helft sijner voorm. gewoonellike costpenningen of Rrs. 13 1/4 per maand sullen werden toegevoegt, tot tijd ende wijle dat men de voorsz 600 abusivelijk afgegevene Mexicaanse realen alsoo sal verevent hebben.

Na het welke den Heer Gesaghebber ter vergaderinge geliefden te produceeren de eijschen van het benodigde op Rio de la Goa, jongst met den hoeke[r] de Zeepost van dat comptoir alhier aangebragt, dewelke geresumeert sijnde, Soo is daar op geresolveerd en beslooten dat benevens alle de andere goederen die men hier in voorraad is hebbende, sodanig als in margine van gedagten eijsch is aangeteijkt, niettegenstaen[de] den slegten voorraad van graanen, en de verlegentheijd waar in men door hetselve, soo ten opsigte van dit guarnisoen als de passerende scheepen ter deser plaatse is gestelt geworden, ook sullen werden voldaan de daar bij gerequireerde 32 mudden tarwen meel en 3000 lb. hardbrood, mitsgrs. 91,940 lb. rijst, 63 mudden boonen en 55 dito erweeten, gemerkt men sig liever eijschen behoef wil getroosten als oorsaak geven dat de expeditie aldaar ter ontdeckinge van de goudvoortbrengende landen, en tot het openen der gouddeuren volgens het genoteerde der bediendens bij haaren brief van den 26e December passo., [9] eenigermaten souden veragtert werden; dog op dat ook mag werden voorgekomen dat de rijst en andere provisien ter gem. plaatse die alhier geduurig ten overstaan van expresse gecommiteerdens, dewelke zulx onder presentatie van eede komen te betuijgen in volle maat en gewigt sijn afgescheept, ginder in 't vervolg niet meer met sulken extraordinair onderwigt van 6 1/2 pr. cto. als de bediendens ten subjecte van de jongst gesondene rijst bij haar vooraangeroerden brief komen aan te haalen, mogen werden uijtgelevert, en 't geen men niet sonder reeden onderstelt dat door haar eijschen slordige behandelingen in de ontscheeping ingevolge de klagten die men nu en dan van de scheepsopperhoofden diesweegens al gehad heeft, sal veroorzaakt sijn, Soo is met eenen goedgevonden dat er twee hondert zeijldoekse muddens sacken in gereetheijd gebragt en na derwaarts sullen werden gesonden, omme aldaar in 't toekomende tot het ontlossen der graanen (na het voorbeeld alhier bij de afscheeping) succesivelijk te kunnen werden gebruijkt, waar door men vast stelt dat de spillagie ginder, om het geen slimmer naam te geven, en consequentelijk de onderwigten op de van hier afgaande goederen, sullen kunnen voorgekomen werden, en dat men bij gevolge niet meer lastig sal behoeven te werden gevallen met die averegtsse klagten van te kort koming op de van hier in 't vervolg versonden staande te werdene provisien, sullende bij de eerste depesche van den hoeker de Zeepost ook een hengst en twee merripaarden na Rio de la Goa werden afgescheept, bij aldien deselve in dat bodemken geplaatst en overgevoerd kunnen werden.

Voorts is ten propooste van de klagten der bediendens weegens de slegte gesteltheid waar in sig vijf leggers der jongst afgegane aracq souden bevonden hebben, en van welke aracq men volgens resolutie van den 3e September laastl. geconsidereert 's Comps. kelder daar van ten eenemaal onvoorsien was, genoodsaakt is geweest agt leggers tegens 45 Rds. 't stuk bij den burger Jan de Wit in te koop, dog dewelke door den schipper en boekhouder van 't scheepje Spieringshoek niet alleen, maar ook door den keldermeester deses Casteels, benevens de gecommiteerdens bij de afscheeping der goederen met dat kieltje na Rio de la Goa afgegaan, geadsisteert hebbende, alvorens geproeft en van de vereijste deugdszaamheid bevonden, mitsgrs. daar op immediaat [10] naar boord versonden is, nog in overweeing genomen, het ter needer gestelde bij de proceduuren aldaar tegens den gedeporteerden sergeant, Jan Barend Finke, gehouden, als waar bij te blijken komt dat den bottelier ter dier plaatse, Christoffel Blom van Breemen, hem sergeant en nog vijf a ses andere personen tot een wandeling genodigt hebbende, deselve sodanig vol op met wijn en aracq, die hij buijten de door hem mede genomene tot verscheijde reijzen naderhand uijt 's Comps. fortresse haalen liet, heeft getraceert, dat uijt haarlieder gesamentlijke overstallige dronkenschap die questie waar over gem. Finke is gedeporteerd geworden, gevolgt is, waar uijt niet duijster kan werden gesien dat wanneer een diergelijk subaltern persoon die de dranken slegts onder 't opsigt van een ander sijn toevertrouwt, op sulken wijs daar meede weet om te springen, en deselve ter sijner dispositie in soo veel overmaat kan misbruijken, dat het dan niet is te verwonderen dat de dranken onder bewaaring of toesigt van sodanige menschen sijnde, sig in een slegte hoedanigheid moeten bevinden, gemerkt desulke niet sullen of kunnen afsijn omme tot supplement van het geene door haar aan d' E. Comp. ontvreemd werd, deselve met water als andersints weeder op te vullen, doende dus het een met het ander verderven, tegens welk gedoente het opperhoofd en raad op Rio de la Goa sal werden geordonneerd in 't toekomende volgens haaren pligt een nauwer toesigt te doen houden, zijnde het ook te verwonderen dat van de 8 leggers uijt een kelder gekomen, en alhier van een soort bevonden, vijf soo slegt souden geworden sijn, en eenelijk de overige drie goed gebleven.

Laastelijk is ter vergaderinge verscheenen den schipper en equipagiemeester deses Gouvernements, Jacobus Möller, dewelke op ordre van den Heer Gesaghebber den hoeker de Zeepost gevisiteert hebbende, betuijginge quam te doen dat de gebreeken die sig aan dat bodemken bevinden, bequamelijk en met wijng moeijten of kosten sullen kunnen werden gemedieert, sonder dat het dek voor ditmaal sal behoeven opgenomen en vernieuwt te werden, en dat hetselve naar verrigting der voorseijde wijngreparatie sijnes oordeels wederom gerustelijk de reijse na Rio de la Goa sal kunnen ondernemen, als meede na dat de memorie der goederen die men van hier in mindering van den eijsch der bediendens na dat comptoir sal kunnen laten afgaan, door hem nagesien was, dat deselve in gem. hoeker de Zeepost, mitsgrs. een der aanweesende bregantijns wel sullen kunnen afgescheept werden, weshalven naar gehoudene besoigne verstaan is dat de bregantijn Victoria nevens geciteerd bodemken daar toe sal werden gebruijkt, geconsidereert dies gesaghebber, Johannes Pool, op de custen van Rio de la Goa en Terra de Natal, als te meermalen aldaar geweest, bevaaren sijnde, gevolglijk door de bediendens op de expeditien langs gem. custen volgens het genoteerde bij haar meergem. missive van den 26e December des voorleeden jaars sal kunnen werden g'emploijeert.

Aldus geresolveerd ende g'arresteerd in 't Casteel de Goede Hoop, ten dage en jaare voorsz.

JAN DE LA FONTAINE.

A. V. KERVEL.

JN. ALDERSZ.

NS. HEIJNING.

HK. SWELLENGREBEL.

Mij present, R. TULBAGH. Secrets.

Notes:

[1] Die vergadering is op 3 Februarie gehou. Vgl. B.K.R.1, *Notulen*, 1718–1767, pp. 88–89.

[2] Christiaan Ackerman was die seun van ds. Christian Ackerman en Maria Christina Stenger. Hy is in 1699 in Kötzschen (Sakse) gebore, en het in 1720 as soldaat na die Kaap gekom. Op 8.12.1722 het hy 'n vryburger en silwersmid geword. Hy was getroud met Margaretha de Villiers, die dogter van Abraham de Villiers en Susanna Gardiol, en die weduwee van Jean le Sage. Toe hy in 1751 oorlede is, was hy 'n welgestelde man, en het hy ses huise in die Kaap besit. (Sien C.229, *Requesten*, 1722, no. 74; M.O.O.C. 7/7, *Testamenten*, 1746–1751, no. 85; M.O.O.C. 8/7, *Inventarissen*, 1749–1752, no. 18; M.O.O.C. 7/15, *Testamenten*, 1763–1764, nos. 41 en 41 1/2).

[3] In die oorspronklike notule staan Henning Jochem Scholtz. Dit is egter foutief.

[4] Etienne Niel (Nel) is in 1668 in Dauphine (Frankryk) gebore. Hy het as soldaat na die Kaap gekom, maar het hon later as vryburger in Drakenstein gevestig. Daar het hy die plase La Dauphine en Bosjesmansfontein besit. Hy was getroud met Maria Magdalena Marais (1682–1716). Niel het in 1721 in die Kaap kom woon, en is in 1738 daar oorlede. (Sien M.O.O.C. 7/2, *Testamenten*, 1712–1720, no. 76; M.O.O.C. 7/6, *Testamenten*, 1738–1745, no. 13.)

[5] Claude Marais is in 1662 in Plessis Marie (Frankryk) gebore. Hy was die seun van Charles Marais en Catherine Taboureux, en het in 1688 saam met sy familie met die Voorschoten na die Kaap gekom. Na die dood van sy eerste vrou, Marie Avicé, is hy op 13.10.1721 weer met Susanne Gardiol, die weduwee van Abraham de Villiers, getroud. Drie kinders, Charles, Etienne en Maria, is uit die eerste huwelik gebore. Hy het die plase Meerrust, Lekkerwijn, Plessis Marie en Wel van Pas in Drakenstein, asook 'n huis in die Kaap besit. (Sien C.J.2601, *Testamenten en Codicillen*, 1721–1722, no. 14; M.O.O.C. 8/5, *Inventarissen*, 1727–1737, no. 51; M.O.O.C. 13/2, *Boedel Reekeninge*, 1723–1737, no. 65.)

[6] Francois Louis Migault van Embden het in 1713 as soldaat na die Kaap gekom, en het in 1719 'n vryburger geword. In dieselfde jaar het hy toestemming gekry om 'n skool op te rig "om de jeugt in de Neederduijtsche en Fransche taalen mitsgrs. de christelike religie te instrueeren". Van 1721 tot 1723 was hy as kneg by sy skoonvader in diens. Hy is op 5.3.1719 met Maria Magdalena Niel (1703–1727) getroud. Hulle het twee kinders gehad. (Sien C.226, *Requesten en Nominatiën*, 1719, pp. 305 en 563–564; M.O.O.C. 8/4, *Inventarissen*, 1720–1727, no. 102.)

[7] 'n Versoekskrif met 'n soortgelyke versoek, gedateer 15.10.1725, en onderteken deur Etienne Niel en sy vier kinders, Maria Magdalena, Anna, Rachel en Johannes, en sy skoonseuns, Andries Grove en Paul Jourdaan, berus in C.234, *Requesten*, 1727, pp. 35–37.

[8] Sien C.234, *Requesten*, 1727, pp. 43–44.

[9] Sien C.441, *Inkomende Briewe*, 1727–1728, pp. 53–108.

[10] In die H.K. staan "immediaat".